



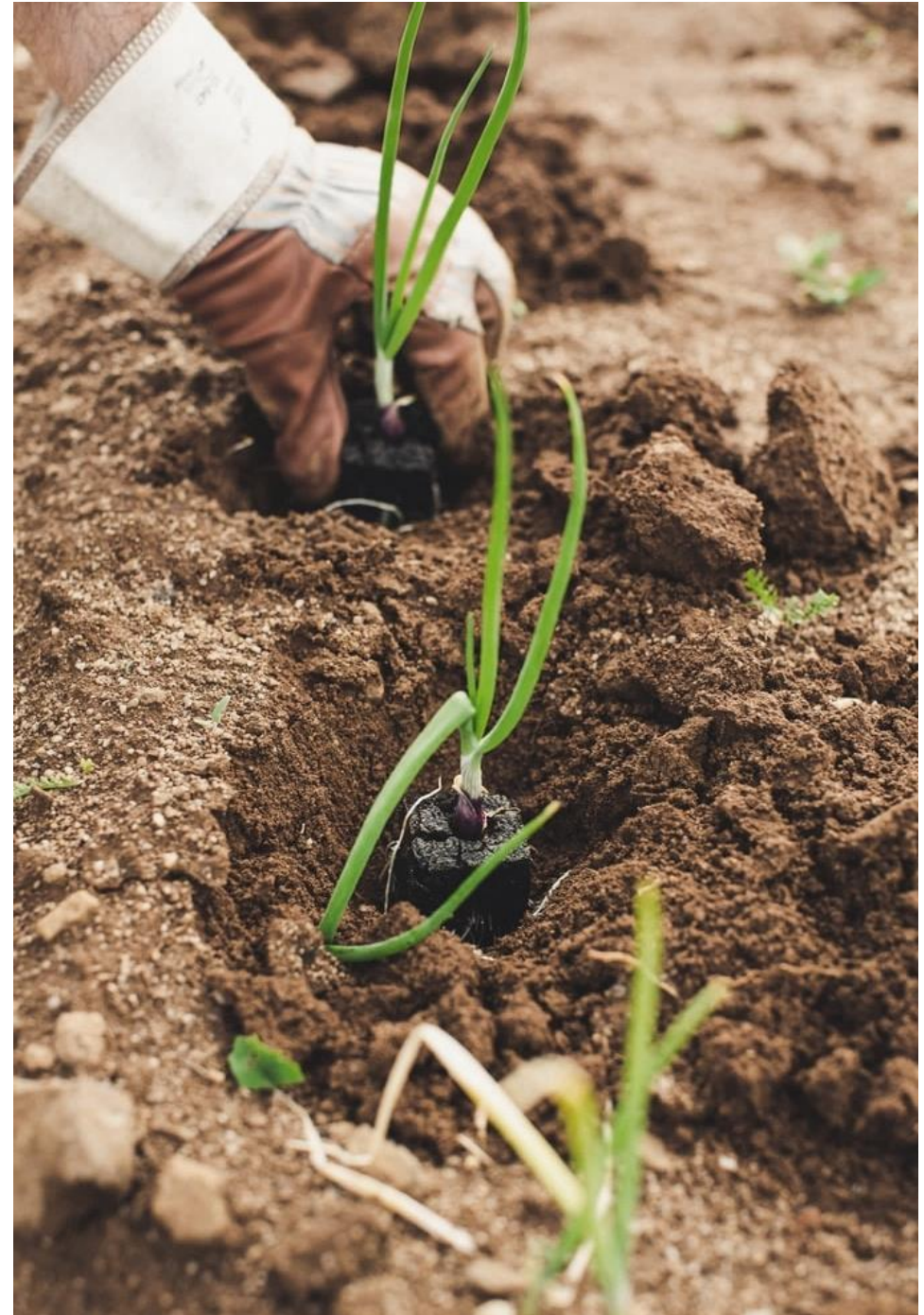
Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche



JAARVERSLAG VERANTWOORD BELEGGEN
2021

Inhoudsopgave

VOORWOORD	2
KERNPUNTEN 2021	3
ONTWIKKELINGEN 2021	4
VOORUITBLIK 2022	4
ONZE DUURZAAMHEIDSDOELSTELLINGEN	5
BEVORDEREN VAN EEN KLIMAATNEUTRALE ECONOMIE	9
INZICHT EN UITSLUITINGEN OM ANDERE NEGATIEVE EFFECTEN TE VOORKOMEN	15
BIJLAGE	16



Voorwoord

Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche (Pensioenfonds B&W) publiceert voor het derde jaar op rij het Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) jaarverslag.

Pensioenfonds B&W wil bijdragen aan een duurzame samenleving. Het bestuur van Pensioenfonds B&W heeft duurzame doelen opgenomen in het beleggingsbeleid om deze bijdrage te realiseren, in de overtuiging dat dit niet ten koste gaat van financieel rendement of zelfs een positieve bijdrage kan leveren. Pensioenfonds B&W wil onder andere een betrokken aandeelhouder zijn en de klimaatdoelstelling helpen realiseren.

Het fonds bekijkt per beleggingscategorie de mogelijkheden voor maatschappelijk verantwoord beleggen. Binnen beursgenoteerde beleggingen is dit relatief eenvoudig te realiseren. Inmiddels zijn er op dit vlak ook binnen niet-beursgenoteerde beleggingen veel positieve ontwikkelingen, met name binnen niet-genoteerd onroerend goed en hypotheek.

We hebben veel stappen gezet, waarvan de resultaten voor een deel in 2022 tot uiting zullen komen. We beseffen dat er nog genoeg te doen is. In 2021 hebben we als doel vastgesteld om een flinke vermindering van de CO₂-uitstoot van onze beleggingen te realiseren. De totale uitstoot van broeikasgassen van alle bedrijven waarin we beleggen moet omlaag. We houden deze uitstoot bij om te zien of dat ook lukt. De relatieve CO₂-voetafdruk van de beursgenoteerde beleggingen is in 2021 met 15% gedaald ten opzichte van vorig jaar, en met 26% ten opzichte van eind 2019. De categorie aandelen ontwikkelde landen wordt per 2022 duurzaam ingevuld met een aanzienlijke reductie van broeikasgassen. Dit is een belangrijke stap richting het ambitieuze pad om de klimaatdoelstellingen van Parijs te realiseren. Ook worden voorbereidingen getroffen voor een vergelijkbare aanpak voor de categorieën aandelen opkomende landen en bedrijfsobligaties.

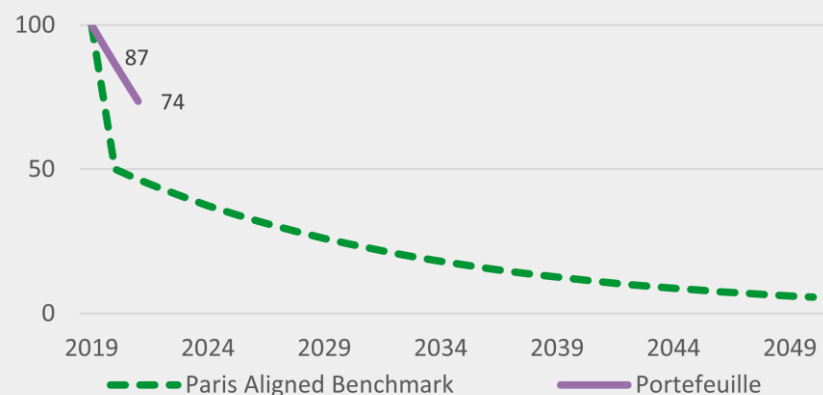
Over onze inspanningen in het afgelopen jaar en plannen voor de komende jaren leest u in detail in dit MVB-jaarverslag. Ik wens u veel leesplezier.

Selma Smit, Voorzitter Pensioenfonds B&W



Kernpunten 2021

Verlagen van CO₂ uitstoot van beleggingen



De relative CO₂ voetafdruk is met 15% gedaald ten opzichte van vorig jaar, en met 26% ten opzichte van eind 2019.

Focus op SDG 7 & 13 impact



- ▶ 4% minder negatieve impact op SDG 7.
- ▶ 3% minder negatieve impact op SDG 13.

Wij beleggen niet in:



Controversiële wapens



Tabak



UN global Compact schenders



Kolen



Controversiële landen

Totaal beheerd vermogen



€ 989 miljoen

In bijlage III is een volledig overzicht van de beleggingen van het pensioenfonds opgenomen.

Ontwikkelingen 2021

Het bestuur van Pensioenfonds B&W heeft in 2021 verdere stappen gezet met het aanscherpen van haar MVB-beleid. Het behalen van de klimaatdoelstelling en het implementeren van SFDR waren belangrijke thema's gedurende 2021.

Klimaatdoelstelling

Het pensioenfonds heeft in 2021 besloten om de ambitieuze 'Paris Aligned Benchmark' na te streven en op termijn te overtreffen. Dat wil zeggen dat er een zeer forse (50%) reductie van de CO₂-uitstoot van de beleggingen wordt nagestreefd, met een jaarlijkse reductie van de uitstoot in lijn met het Klimaatakkoord. Gedurende 2021 zijn stappen genomen om de beleggingen in lijn te brengen met deze doelstelling. Dit is ook terug te zien in de dalende CO₂-uitstoot van de beleggingen in de grafiek op de vorige bladzijde. Naar verwachting zal de CO₂-uitstoot van de beleggingen in 2022 verder afnemen.

Wet- en regelgeving en/of maatschappelijke initiatieven

Het fonds heeft te maken met ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving en/of maatschappelijke initiatieven waar Pensioenfonds B&W zich aan gecommitteerd heeft. Begin 2021 is de eerste stap van de Europese verordening SFDR uitgevoerd. Deze wet schrijft voor hoe het pensioenfonds informatie over duurzaamheid moet delen met (nieuwe) deelnemers. Pensioenfonds B&W heeft zich geïntegreerd als een 'artikel 8' regeling conform deze wet. Dit wil zeggen dat duurzaamheid is geïntegreerd in de beleggingen. Gedurende 2022 zal worden gewerkt aan de verdere SFDR-rapportageverplichtingen die vanaf 2023 gaan gelden.

De beheerders van de beleggingsfondsen in de portefeuille hebben zich inmiddels geïntegreerd aan de OESO-richtlijnen en de bijbehorende rapportageverplichting. Het pensioenfonds zal toezien op de naleving hiervan.

Vooruitblik 2022

Ook gedurende 2022 is er veel aandacht voor maatschappelijk verantwoord beleggen. Gedurende het jaar zal het pensioenfonds onderzoeken of de MVB-ambitie van het fonds kan worden vertaald in concrete doelstellingen ofwel 'Key Performance Indicators'. Hiermee kan het bestuur nauwkeuriger de voortgang meten en communiceren naar de deelnemers.

Per begin 2022 is de categorie aandelen ontwikkeld in lijn gebracht met het vernieuwde MVB-beleid van het fonds, door te beleggen in passief beheerde beleggingsfondsen waarin een Best-in-Class aanpak wordt gecombineerd met een additionele reductie van CO₂-voetafdruk door vermindering van belangen in CO₂-emittenten. Ook wordt via deze fondsen aandacht besteed aan specifieke thema's en SDG's (3 - goede gezondheid en welzijn, 7 - Betaalbare en Duurzame Energie en 13 - klimaat).

Het fonds zal in 2022 de mogelijkheden onderzoeken om ook binnen de categorieën aandelen opkomende landen en bedrijfsobligaties meer invulling te kunnen geven aan haar MVB beleid, door het volgen van een best-in-class aanpak.

Binnen opkomende landen hebben we regelmatig te maken met discussies over controversiële gedragingen, bijvoorbeeld naar aanleiding van de Russische inval van Oekraïne en de arbeidsomstandigheden in Qatar bij de voorbereiding van het WK voetbal. B&W is van mening dat er een beleidskader nodig is om landen gestructureerd en zo objectief mogelijk te beoordelen op duurzaamheid. Daarom is in 2022 gestart met de ontwikkeling van een landenbeleid. Dit beleid zal in 2022 worden afgerond en aan het beleid worden toegevoegd en geïmplementeerd.

Pensioenfonds B&W zal zich verder verdiepen in het onderwerp biodiversiteit. Biodiversiteit hangt sterk samen met het thema klimaat dat het pensioenfonds reeds heeft uitgewerkt en zou een waardevolle toevoeging kunnen zijn. Eerst moet duidelijk worden op welke wijze Pensioenfonds B&W hier invulling aan kan geven.

Onze duurzaamheidsdoelstellingen

Pensioenfonds B&W belegt het vermogen maatschappelijk verantwoord, in de overtuiging dat dit niet ten koste gaat van financieel rendement en dat het maatschappelijk en financiële risico's verlaagt. Waar mogelijk wordt het vermogen ingezet om een bijdrage te leveren aan verduurzaming van de maatschappij.

Duurzaamheidsambitie Pensioenfonds Banden en Wielen

Pensioenfonds B&W streeft ernaar om (potentiële) negatieve impact op samenleving en milieu te identificeren, verminderen en voorkomen. Hierbij wordt prioriteit gegeven aan de meest materiële onderwerpen - zoals de opwarming van de aarde - op basis van schaal, reikwijdte en onomkeerbaarheid. Per 2050 dienen alle beleggingen klimaatneutraal zijn, in overeenstemming met het door de financiële sector ondertekende klimaatakkoord. Verdergaand is de ambitie van Pensioenfonds B&W om qua CO₂-uitstoot voor het einde van 2022 in lijn te raken met de *Paris Aligned Benchmark* doelstelling, wat betreft de liquide portefeuille. Daarnaast wil Pensioenfonds B&W een positief maatschappelijk rendement realiseren, met bijzondere aandacht voor het klimaat.

Het pensioenfonds wenst een belangrijke bijdrage te leveren aan de Verenigde Naties Sustainable Development Goals (SDG's):

- ▶ SDG 7: Betaalbare & Duurzame Energie; en
- ▶ SDG 13: Klimaatactie.

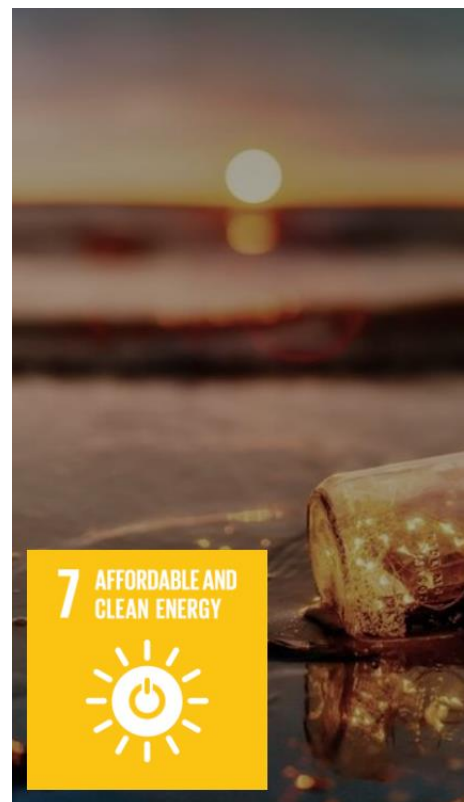
Sustainable Development Goals

De United Nations Sustainable Development Goals (SDG's) bestaan uit 17 doelen (thema's) die de wereld in 2030 tot een betere leefomgeving moeten maken. Deze doelen zijn gericht op onder meer armoedebestrijding, toegang tot gezondheidszorg, onderwijs, duurzame energie en klimaatverandering.

Concreet heeft het pensioenfonds haar MVB-overtuigingen als volgt in het beleggingsbeleid vertaald:

- ▶ Verantwoordelijkheid voor de keuze van de beleggingen omvat ook de verantwoordelijkheid voor de positieve en negatieve effecten van deze beleggingen op MVB-factoren;
- ▶ Het fonds richt zich zoveel mogelijk op beleggingen met een duurzame beleggingsdoelstelling op het gebied van milieu en/of op sociaal en governance gebied. Hierbij wordt er nadrukkelijk gekeken naar mogelijkheden voor de uitvoering van een best-in-class beleid.

In de volle breedte van de beleggingen heeft het pensioenfonds besloten het thema Klimaat specifiek aandacht te geven. De door het fonds geselecteerde SDG's sluiten goed aan bij deze thema's.



Een goed ondernemingsbestuur als basis om maatschappelijk verantwoord te beleggen

Goed ondernemingsbestuur is de basis van maatschappelijk verantwoord beleggen. Pensioenfonds B&W spreekt daarom ook met de uitvoeringspartners en externe vermogensbeheerders van de beleggingsportefeuille over een maatschappelijk verantwoorde uitvoering, passend bij de ambitie en het beleid van het pensioenfonds. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van stemrecht bij ondernemingen en de dialoog aangegaan.

Wat is goed ondernemingsbestuur?

Er is bij een bedrijf sprake van goed ondernemingsbestuur als het bedrijf goed, efficiënt en verantwoord geleid wordt en er tegelijkertijd verantwoording over het gevoerde beleid afgelegd wordt aan alle belanghebbenden waaronder de eigenaren (in ons geval het pensioenfonds), werknemers, afnemers en de samenleving als geheel.

Goed ondernemingsbestuur begint bij het pensioenfonds zelf

Pensioenfonds B&W beschikt over beleidskaders waarin staat hoe het pensioenfonds functioneert en hoe en op welke manier evaluatie plaatsvindt. Het fonds heeft voor maatschappelijk verantwoord beleggen in het MVB-beleid de governancestructuur vastgelegd.

Pensioenfonds B&W evalueert het MVB-beleid elk jaar. Aan de hand van deze evaluatie bepaalt Pensioenfonds B&W of het beleid en de voorgenomen ontwikkelingen aansluiten bij de verwachting en ambities van alle belanghebbenden of dat aanscherping wenselijk is. Hierbij maakt het bestuur gebruik van de input vanuit de deelnemer, het verantwoordingsorgaan en de werkgever.

De deelnemer

Draagvlak voor het beleid wordt steeds belangrijker. Er vindt regelmatig afstemming plaats tussen het pensioenfonds en haar deelnemers. Dit verhoogt het draagvlak voor het MVB-beleid. Pensioenfonds B&W vraagt iedere drie jaar de

mening over MVB van de deelnemer, aan de hand van een representatief deelnemerspanel en opiniepeilingen.

De werkgever

Het Pensioenfonds is een zelfstandige eenheid, maar is in de perceptie van velen een verlengde van de werkgevers/aangesloten bedrijven en haar werknemers vertegenwoordigd via de vakbonden. Van de sociale partner wordt een maatschappelijke verantwoordelijkheid verwacht. Er vindt op gezette tijden afstemming plaats met de sociale partners over het MVB-beleid.

Het bestuur

Het bestuur heeft de verantwoordelijkheid voor het MVB-beleid en de uitvoering. Gezien de ambities van Pensioenfonds B&W hebben de uitvoerende bestuurders van het pensioenfonds de verantwoordelijkheid gekregen om de voortgang te bewaken. Minimaal twee keer per jaar bespreekt het bestuur het MVB-beleid en de implementatie.

Het verantwoordingsorgaan

Minimaal één keer per jaar spreekt het bestuur met het verantwoordingsorgaan van Pensioenfonds B&W over het gekozen beleid (adviesrecht) en de uitvoering van het beleid (verantwoording). Voor het gekozen uitsluitingsbeleid geldt een instemmingsrecht van het verantwoordingsorgaan.

Goed ondernemingsbestuur bij uitvoeringspartners en vermogensbeheerders

Het fonds beoordeelt of het MVB-beleid van haar uitvoeringspartners en vermogensbeheerders al dan niet van het MVB-beleid van het fonds afwijkt. Bij een nieuw aan te stellen partij wordt dit expliciet in de beoordeling meegenomen.

Pensioenfonds B&W heeft gesprekken gevoerd met de externe vermogensbeheerders die het pensioenvermogen beheren. Doel van de gesprekken was om te beoordelen of het MVB-beleid dat zij voeren in lijn is met het IMVB-convenant en internationale standaarden. Bijlage I van dit MVB-jaarverslag bevat een tabel met de resultaten van de dialogen. Vervolgstap is om te monitoren dat de beheerders de richtlijnen naleven.

Goed ondernemingsbestuur in de beleggingsportefeuille

Pensioenfonds B&W stimuleert goed ondernemingsbestuur binnen haar beleggingen door middel van de volgende activiteiten:

- ▶ als betrokken aandeelhouder via het uitbrengen van stemmen en het voeren van de dialoog met bedrijven waar het in belegt. Deze activiteiten worden namens het pensioenfonds uitgevoerd door de fiduciair en de vermogensbeheerders;
- ▶ door bedrijven met goed ondernemingsbestuur te belonen door er (meer) in te beleggen of minder te beleggen in bedrijven met een minder goed ondernemingsbestuur;
- ▶ specifiek binnen de vastgoedbeleggingen zich te richten op duurzame vastgoedbeleggingsfondsen.

Invloed door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Bij het uitbrengen van de stemmen zijn langetermijnwaardecreatie en de duurzaamheidsdoelstellingen belangrijk. Het pensioenfonds wil aanzetten tot goed ondernemingsbestuur (bijvoorbeeld het voeren van een rechtvaardig beloningsbeleid) en wil milieu en klimaat, arbeidsomstandigheden en mensenrechten bevorderen door het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen.

De tabel in de bijlage II geeft de details weer over hoe vaak het pensioenfonds haar stem heeft uitgebracht in 2021 en op welke manier dit is gedaan.

Er zijn diverse redenen waarom de beheerders tegen de voorstellen van het management van bedrijven hebben gestemd. Deze stemmingen betreffen vaak zaken als overnamebeschermingen, reorganisaties, vergoedingen van het management en aandelenuitgiften. Daarnaast is relatief vaak tegen voorstellen gestemd van andere aandeelhouders die een negatieve impact zouden hebben op het milieu of minder passend zouden zijn bij goed ondernemingsbestuur.

Managementvergoeding L'Oréal

In 2021 heeft L'Oréal SA, producent van persoonlijke verzorgingsproducten, goedkeuring gevraagd aan aandeelhouders voor het vergoedingsbeleid voor de per mei 2021 in dienst getreden voorzitter van het bestuur (Dhr Agon) en de CEO (Dhr Hieronimus). Northern Trust, de externe vermogensbeheerder van het pensioenfonds, heeft tegen dit voorstel gestemd. De vergoedingen zoals gepresenteerd in het beleid zijn niet marktconform bevonden. Een belangrijk aandachtspunt was dat de CEO een vergoeding zou krijgen bij ontslag terwijl dit niet past bij goede governance.

Bron: Northern Trust, 2021

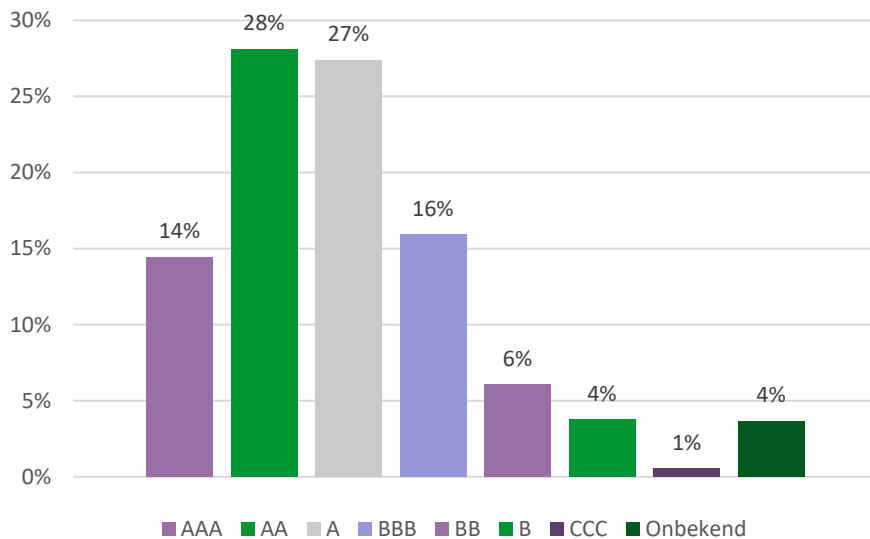
Meer beleggen in landen en bedrijven met een goed bestuur

Waar mogelijk hanteert het pensioenfonds een 'best-in-class' aanpak. Met een best-in-class aanpak wordt nagestreefd alleen te beleggen in ondernemingen die goed scoren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen waarbij goed ondernemingsbestuur een belangrijk onderdeel is.

De selectie van ondernemingen die goed scoren op MVB-gebied wordt bepaald op basis van 'ESG-ratings'.

Wat is een ESG-rating?

ESG staat voor Environmental, Social en Governance, oftewel milieu, mens en goed bestuur. De ESG-rating is een systematiek waarbij een dataleverancier (in dit geval MSCI ESG Research) bedrijven beoordeelt op hun MVB-beleid en uitvoering en een score ('rating') geeft. De score AAA is de hoogst mogelijke rating, CCC de laagst mogelijke rating.



Bron: MSCI, Kempen, 2021

Bovenstaande figuur toont dat binnen de portefeuille van Pensioenfonds B&W nagenoeg geen beleggingen zijn in bedrijven met de laagste rating (CCC) en nauwelijks bedrijven met een B rating.

Goed ondernemingsbestuur binnen de vastgoedbeleggingen

Pensioenfonds B&W richt zich op vastgoedfondsen die een bovengemiddelde score behalen of kunnen behalen op duurzaamheid. Een benchmark die een dergelijke duurzaamheidsscore meet is de GRESB. De gedachte is dat voor verdere verduurzaming van vastgoed het juiste beleid, gekwalificeerde mensen, transparantie, systemen en meetgegevens nodig zijn. Aan de hand van de GRESB wordt ieder individueel fonds vergeleken met een groep vergelijkbare vastgoedfondsen. Zo wordt maatschappelijk verantwoord beleggen integraal meegenomen bij investeringsbeslissingen.

De GRESB-scores van de niet-genoteerde vastgoedfondsen in de portefeuille van Pensioenfonds B&W zijn hoog, met scores van respectievelijk 94 (Altera Woningen) en 91 (CBRE Pan European Core Fund) op een maximale score van 100.

Wat is GRESB?

GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark) is een onafhankelijke benchmark (referentie-index) die vastgoedfondsen en -portefeuilles wereldwijd beoordeelt en vergelijkt op hun duurzaamheidsprestaties. De benchmark geeft inzicht in hoe de vermogensbeheerder, of bijvoorbeeld de lokale beheerder van een winkelcentrum, omgaat met milieu, sociale en bestuur aspecten. Op basis van de GRESB-score kan het pensioenfonds een vergelijking maken tussen verschillende vastgoedbeleggingsfondsen.

Om verdere stappen te zetten in de verduurzaming van de vastgoedportefeuille heeft de fiduciair beheerder van Pensioenfonds B&W gedurende 2021 gesprekken gevoerd met vastgoedbeheerders. Zo hebben er ook gesprekken met het Altera Vastgoed Woningenfonds plaatsgevonden.

Altera Vastgoed Woningenfonds

Gedurende 2021 is aan het licht gekomen dat Altera geen beleggersvertegenwoordiging in hun Raad van Commissarissen (RvC) heeft gepositioneerd. Daarnaast is de indruk ontstaan dat de huidige RvC onvoldoende "hands-on" is en hebben verschillende beleggers, waaronder Pensioenfonds B&W, niet de indruk dat de RvC de belangen van de aandeelhouders voldoende behartigt.

Na het starten van de dialoog met Altera heeft het management zich bereid getoond de mogelijkheden te onderzoeken om de governance-structuur te verbeteren door een grotere vertegenwoordiging van de aandeelhouders in een bestaand of een nieuw op te richten toezichthoudend orgaan. Parallel aan dit onderzoek is in februari 2022 een enquête gehouden om de wensen van de aandeelhouders voor de governance-structuur te inventariseren om de betrokkenheid van aandeelhouders te verbeteren.

Hoewel de eerste stappen hierin gezet zijn zal Pensioenfonds B&W gedurende 2022 in gesprek blijven met Altera om voortgang in de zaak te monitoren.



Bevorderen van een klimaatneutrale economie

Pensioenfonds B&W wil de transitie naar een klimaatneutrale economie bevorderen door een betrokken aandeelhouder te zijn en meer inzicht te krijgen wat de positieve én negatieve impact is van haar beleggingen.

Door een betrokken aandeelhouder te zijn, een positieve bijdrage leveren

Het pensioenfonds voert gesprekken met bedrijven om te laten weten wat het fonds belangrijk vindt en probeert het fonds te bewegen tot het realiseren van een positieve verandering. De gesprekken worden gevoerd namens het pensioenfonds zelf of namens een groep beleggers waar het pensioenfonds zich bij aangesloten heeft. Zo hebben er gedurende 2021 namens Pensioenfonds B&W gesprekken met bedrijven plaatsgevonden om een klimaatneutrale economie te bevorderen.

In dialoog met BP

In 2020 heeft het Britse energieconcern BP de ambitie aangekondigd vóór 2050 CO₂ neutraal te zijn. Deze ambitie wordt ondersteund door 10 onderliggende bedrijfsdoelstellingen en tussentijdse doelstellingen. BP heeft sindsdien een gedetailleerde strategie uitgestippeld. In 2021 verlaagde BP bijvoorbeeld de prognoses voor de olieprijs op lange termijn in de jaarrekening, waardoor klimaatrisico's beter zichtbaar zijn geworden. Verder is er in 2021 aan BP gevraagd zijn CO₂-neutraal doel verder uit te breiden, zodat deze ook van toepassing is op de energieproducten die het op de markt brengt en verkoopt.

Bron: Northern Trust Stewardship Report, 2021

Samen met anderen de dialoog voeren met ondernemingen

Het pensioenfonds is via de fiduciaire vermogensbeheerder samen met andere financiële instellingen aangesloten bij de Climate Action 100+. Via deze organisatie gaat een grote groep vermogensbeheerders en eigenaren, waaronder ook pensioenfondsen, de dialoog aan met 167 bedrijven, verantwoordelijk voor 80% van de wereldwijde industriële emissie, in CO₂-intensieve sectoren om de opwarming van de aarde te beheersen en de transitie te maken richting een klimaatneutrale economie. Hierbij is het naast het daadwerkelijk ondernemen van actie belangrijk om het bestuurlijk raamwerk en de wijze van rapportages bij bedrijven te verbeteren.

In dit kader zijn er in 2021 gesprekken gevoerd met ondernemingen zoals BP, Engie, Nissan, Ford en General Motors waarin de ondernemingen werden aangemoedigd om hun doelstellingen voor het verminderen van de CO₂-uitstoot op lange, middellange en korte termijn aan te scherpen.

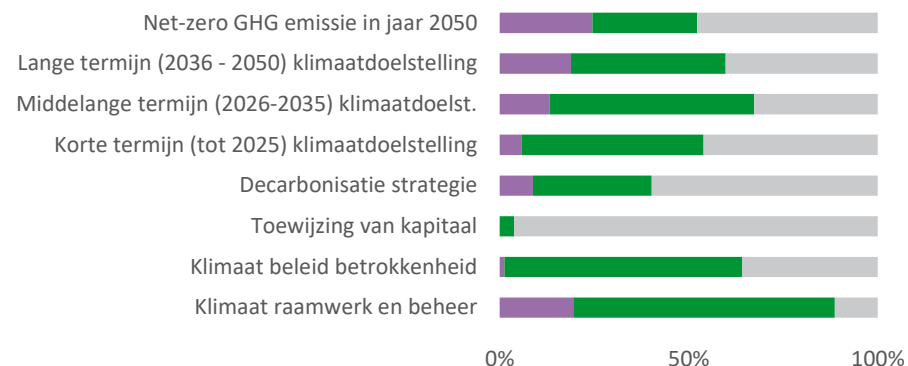
Climate Action 100+ in dialoog met Nissan Motors

Nissan Motors, een Japanse multinationale autofabrikant, heeft zich tot doel gesteld om tegen 2050 CO₂ neutraal te zijn voor alle activiteiten van het bedrijf en de levenscyclus van zijn producten. Het bedrijf heeft toegezegd de komende vijf jaar 17,6 miljard USD te investeren om de elektrificatie van haar producten te versnellen. Nissan Motors streeft er ook naar om 100% van alle nieuwe auto's op belangrijke markten per begin 2030 elektrisch te maken, wat neerkomt op een elektrificatiemix van 50% per 2030.

Bron: Climate Action 100+, 2021

Inmiddels heeft 52% van de bedrijven een "net zero"-doelstelling vastgesteld voor het jaar 2050. Wanneer echter verder wordt gekeken dan alleen deze doelstelling voor 2050, zien we dat veel ondernemingen nog moeite hebben met het vaststellen van korte- en middellange termijn doelstellingen, het omgaan met

scope 3-emissies (zie kader met uitleg op de volgende pagina) en het afstemmen van de kapitaaluitgaven om tot het scenario van 1,5°C opwarming van de aarde te komen. Onderstaande figuur geeft aan in welke mate de bedrijven waarmee de dialoog wordt gevoerd voldoen aan verschillende criteria:



■ Voldoet aan alle criteria ■ Voldoet deels aan de criteria ■ Voldoet niet aan alle criteria

Climate Action 100+ prioriteert de dialoog met bedrijven waar een dergelijke klimaatdoelstelling en gedefinieerd pad om tot deze klimaatdoelstelling te komen nog onvoldoende aanwezig is, zodat er sneller klimaatactie wordt ondernomen door deze bedrijven¹.

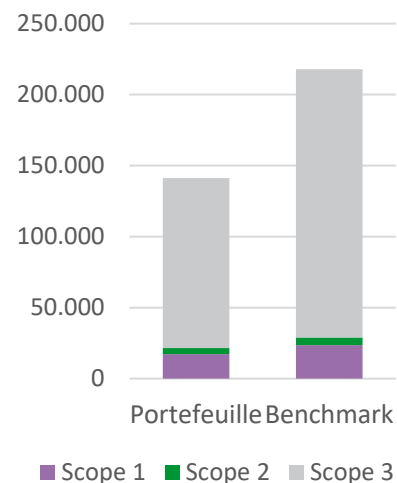
Het voorkomen van negatieve impact op het klimaat

Pensioenfonds B&W wenst de negatieve impact van haar beleggingen op het milieu of de maatschappij of het risico op waardevermindering te vermijden of te voorkomen. Om de negatieve effecten van klimaatverandering te voorkomen richt het pensioenfonds zich op drie hoofdzaken:

- ▶ Reductie van de CO₂-uitstoot met als doel uiteindelijk klimaatneutraal te zijn;
- ▶ Inzichtelijk hebben wat de blootstelling is naar mogelijke 'stranded assets';
- ▶ Vermijden van beleggingen in CO₂-intensieve bedrijven zoals kolenmijnen.

¹ Bron: Climateaction100.org, 2021

Het fonds ondersteunt de doelstelling van het Klimaatakkoord om de uitstoot van de schadelijke broeikasgassen wereldwijd terug te dringen en daarmee de negatieve impact op het klimaat te beperken en uiteindelijk zelfs te voorkomen. De grafiek rechts toont de emissie van bedrijven in de beursgenoteerde beleggingsportefeuille gedurende 2021 en hoe de portefeuille heeft gepresteerd ten opzichte van de markt. Hieruit blijkt dat de beleggingen van het pensioenfonds beduidend minder CO2 hebben uitgestoten². In bijlage IV is een toelichting opgenomen hoe de emissiedata tot stand is gekomen.



	TRANSPARANTIE BEDRIJVEN	EMISSIE (ton CO ₂)		Relatieve CO ₂ voetafdruk ³
	Weging	Scope 1&2	Incl. scope 3	
Portefeuille	91%	21.553	141.219	57,2
Benchmark	88%	28.900	217.932	76,7
Vershil		-25%	-35%	-25%

Wat betekent emissie scope 1, 2 & 3?

Broeikasgasemissies die een koolstofvoetafdruk veroorzaken worden op drie manieren gemeten, afhankelijk van de manier waarop ze tot stand zijn gekomen:

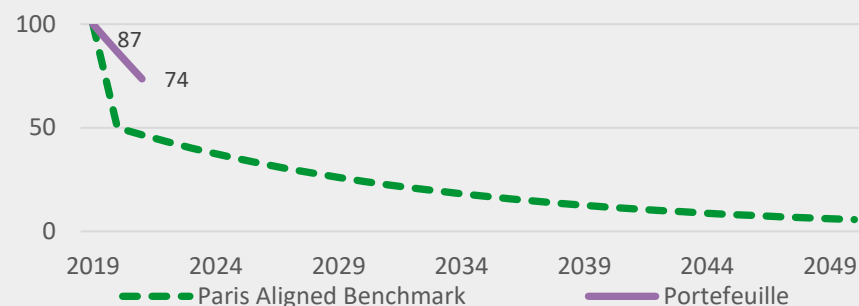
- Scope 1 emissies worden rechtstreeks door het bedrijf gegenereerd, zoals de uitlaatgassen van een luchtvaartmaatschappij.
- Scope 2 emissies worden veroorzaakt door de opwekking van elektriciteit of warmte die het bedrijf nodig heeft om zijn belangrijkste producten te verkopen of zijn belangrijkste diensten te verlenen.
- Scope 3 emissies worden veroorzaakt door de hele waardeketen, inclusief de eindgebruiker van het product gedurende zijn levenscyclus.

² Dit betreft de categorieën aandelen, bedrijfsobligaties en hoogrentende waarden. Bron: ISS, 2021

³ De relatieve CO2 voetafdruk is de scope 1 & 2 uitstoot (ton CO2) per miljoen geïnvesteerd vermogen

Het klimaatakkoord gaat er vanuit dat de emissie stapsgewijs moet worden teruggebracht. Onderstaande grafiek geeft een meting van de relatieve CO2 voetafdruk van de beursgenoteerde portefeuille weer, waarbij de relatieve uitstoot per eind 2019 als startpunt wordt genomen. Pensioenfonds B&W heeft de ambitie om het pad van de Paris Aligned Benchmark (PAB) te volgen, en uiteindelijk klimaatneutraal te zijn in 2050. Onderstaande grafiek laat zien dat in de beursgenoteerde beleggingsportefeuille van Pensioenfonds B&W de relatieve CO2 voetafdruk de laatste twee jaar sterk is teruggebracht, maar dat nog niet wordt voldaan aan het streven om de reductie van de CO2 voetafdruk in lijn te brengen met het pad van de Paris Aligned Benchmark.⁴ De voor 2022 geplande switch binnen aandelen naar ESG-beleggingsfondsen met, onder andere, een sterk lagere CO2 uitstoot zal naar verwachting een belangrijke bijdrage leveren aan de verdere verkleining van de CO2 voetafdruk.

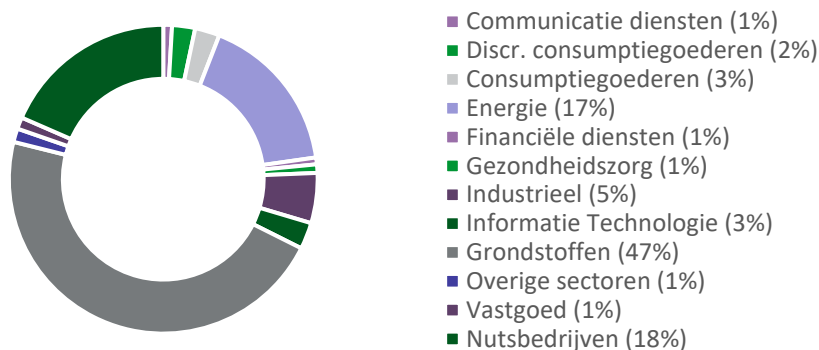
Relatieve CO2 voetafdruk van de beursgenoteerde portefeuille



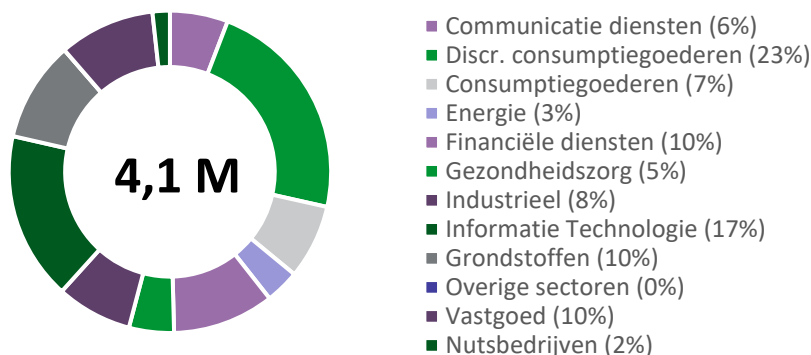
Geïndexeerd. Jaar 2019 = 100

⁴ In de grafiek wordt, met eind 2019 als startpunt, de geïndexeerde ontwikkeling van de relatieve CO2 voetafdruk over de afgelopen 3 jaar weergegeven. Per eind 2019, 2020 en 2021 bedroeg de relatieve CO2 voetafdruk respectievelijk 77,7, 76,3 en 57,2.

Onderstaande figuur laat zien dat de voornaamste relatieve CO₂ voetafdruk afkomstig is uit de sectoren Grondstoffen (Materialen), Energie en Nutsbedrijven.



Als de klimaatdoelstellingen wereldwijd niet gerealiseerd worden, kan het aantal overstromingen, droogtes en stormen toenemen. Pensioenfonds B&W heeft een inschatting gemaakt van de mogelijke financiële gevolgen van dergelijke gebeurtenissen. Onderstaande figuur geeft weer dat het mogelijke verlies neer komt op ca. € 4 miljoen (ongeveer 1% van de beursgenoteerde beleggingen).



Bron: ISS, 2021

Het risico van stranded assets in kaart brengen en klimaatintensieve bedrijven vermijden

Klimaatverandering heeft negatieve maatschappelijk effecten en leidt ook tot beleggingsrisico's. Op korte termijn zal de maatschappij een energietransitie moeten doormaken die vervolgens het risico oplevert van zogenaamde stranded assets.

Wat zijn Stranded Assets?

Stranded assets zijn bezittingen die als gevolg van de energietransitie geen of nauwelijks waarde meer hebben. Denk aan een voorraad benzine terwijl steeds meer auto's op elektriciteit rijden of een verbod op bepaalde producten die zeer vervuilend zijn.

De meest klimaatintensieve brandstoffen, zoals kolen, komen als eerste in aanmerking om een stranded asset te worden. Daarom is besloten niet meer in kolenmijnen te beleggen en zijn kolencentrales per 2021 uitgesloten. Het pensioenfonds voert verder onderzoek uit naar de gevolgen van de energietransitie op oliebedrijven en kijkt welke acties mogelijk zijn.

De juiste bedrijven selecteren voor het leveren van een positieve bijdrage aan klimaat

Pensioenfonds B&W heeft de ambitie om meer in bedrijven te beleggen die een positieve bijdrage leveren aan SDG's. Vanuit het thema klimaat richt Pensioenfonds B&W zich voornamelijk op SDG 13 (Klimaatactie), aangevuld met SDG 7 (Betaalbare & duurzame Energie).

Hoe werkt een SDG-impact score?

De SDG-impact score meet de mate waarin bedrijven negatieve externe effecten van hun bedrijfsactiviteiten beheren om negatieve effecten te minimaliseren, en tegelijkertijd gebruikmaken van bestaande en opkomende mogelijkheden in hun producten en diensten om positief bij te dragen aan de SDG's. Voor elk van de 17 SDG's wordt de impact van een bedrijf bepaald door middel van drie pijlers:

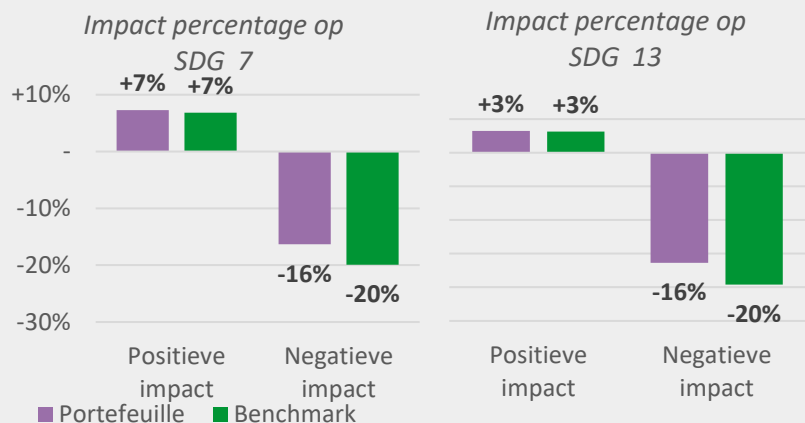
1. de producten en diensten van het bedrijf;
2. de bedrijfsvoering van het bedrijf;
3. de betrokkenheid bij en de snelheid van reageren op controverses

Op basis van deze drie pijlers wordt per bedrijf een score tussen -10 (sterk negatieve SDG bijdrage) tot +10 (sterk positieve SDG bijdrage) berekend.

In de beursgenoteerde portefeuille van Pensioenfonds B&W krijgen alle beleggingen in aandelen, bedrijfsobligaties en (beursgenoteerd) vastgoed een SDG Impact score. De illustratie rechts geeft met de gekleurde balk de laagste en hoogste SDG score in de portefeuille weer, en per SDG wordt de mediaan SDG-impact weergegeven. Ten opzichte van de SDG impact scores van vorig jaar (-0,9 voor SDG 7 en -1,1 voor SDG 13) is voor 2021 een lichte verbetering zichtbaar in de portefeuille. De negatieve scores onderstrepen echter wel het belang van verdere verduurzaming binnen de portefeuille.



Impact van de beleggingen op klimaat



Pensioenfonds B&W meet zowel de positieve als negatieve impact van haar beleggingen op klimaat. De figuur laat zien dat 3% van de investeringen in de portefeuille in positieve zin bijdraagt aan het tegengaan van klimaatverandering en 7% aan betaalbare en duurzame energie. Dat is gelijk aan 'de markt'. Als we kijken naar de negatieve effecten, zien we dat de portefeuille van Pensioenfonds B&W voor beide SDG's 4% minder negatieve impact geeft vergeleken met de markt.

Specifiek voor de aandelenbeleggingen zijn er benchmarks opgezet met vergaande uitsluitingen en meer aandacht voor positieve en negatieve bijdragen in brede zin. Pensioenfonds B&W zal per 2022 volgens deze benchmarks gaan beleggen, wat de CO₂-uitstoot van de portefeuille verder zal reduceren.

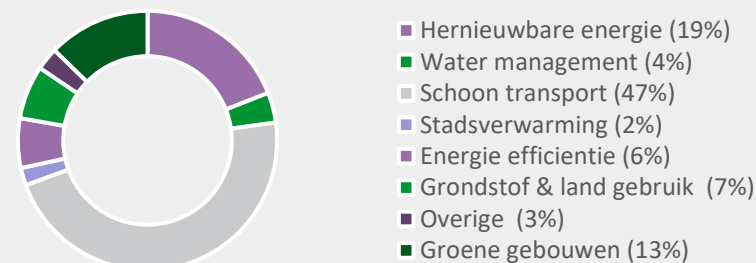
Beleggen in groene obligaties voor een positieve bijdrage aan het klimaat

Binnen de beleggingsportefeuille belegt Pensioenfonds B&W in staatsobligaties van stabiele landen zoals Nederland, Duitsland en Frankrijk om toekomstige pensioenbetalingen met een bepaalde mate van zekerheid te kunnen betalen. Het kapitaal dat deze landen aantrekken door obligaties uit te geven kunnen zij in principe voor alle doeleinden gebruiken. In het geval van een groene obligatie is de obligatie uitgegeven om kapitaal aan te trekken voor specifieke milieuprojecten, gericht op de reducering van de CO₂-uitstoot.

Pensioenfonds B&W belegt in groene staatsobligaties. Deze obligaties worden gebruikt voor diverse milieuprojecten. Een aantal obligaties dient bijvoorbeeld ter financiering van de verduurzaming van vastgoed of groene energiewinning via windmolens of zonnepanelen. Pensioenfonds B&W belegt per eind 2021 circa €19 miljoen in groene staatsobligaties. Dit is circa 22% van de gehele staatsobligaties portefeuille.

Beleggen in Groene staatsobligaties

Van de allocatie naar groene staatsobligaties is de onderverdeling naar SDG blootstelling als volgt:



Bron: Kempen, 2021

Een positieve bijdrage aan het klimaat leveren door de vastgoedbeleggingen te verduurzamen

De categorie niet-beursgenoteerd vastgoed is een van de categorieën waar informatie over duurzaamheidsaspecten in steeds betere mate beschikbaar is. De vastgoedfondsen waar Pensioenfonds B&W in belegt zijn duurzaamheidsindicatoren gaan meten, zoals broeikasgasuitstoot, afvalstoffen en watergebruik. Aanvullend gebruikt het fonds een maatstaf (GRESB) waardoor het fonds inzicht heeft in verschillende duurzaamheidsaspecten en het mogelijk is een vergelijking te maken.

Vastgoedfonds	GRESB score	Broeikasgas uitstoot (ton kg)	Afval stoffen (ton kg)	Water gebruik (m ³)
Alterra Vastgoed - Woningen	94	426231	5007	11943
CBRE Pan European Core (PEC) Fund	91	209468	6172	78538

Bron: GRESB, 2021

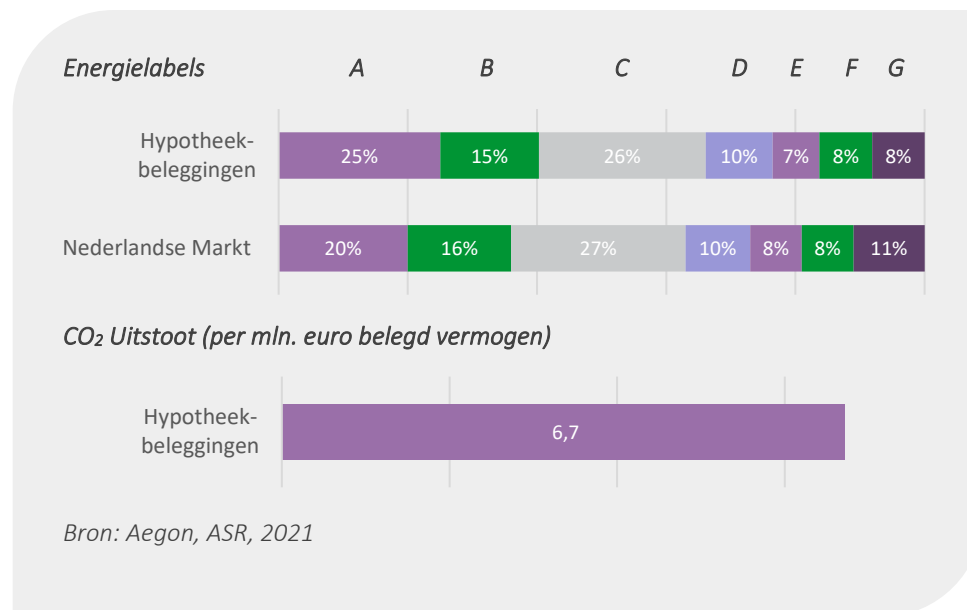
Aan de hand van deze informatie kunnen concrete doelen worden geformuleerd om klimaatneutraliteit te bereiken.

Positieve impact maken met hypotheekbeleggingen

Pensioenfonds B&W vindt het belangrijk om ook met de hypotheek een positieve bijdrage te leveren aan het klimaat. Dit is echter een uitdaging omdat de hypotheekmarkt door de overheid sterk gereguleerd is.

Een positieve bijdrage aan de klimaatverandering wordt bijvoorbeeld gestimuleerd door het aanbieden van duurzaamheidsdepots. Met dit depot kan een consument maximaal € 25.000 of 6% van de woningwaarde (meer) lenen om de woning te verduurzamen. Voorbeelden hiervan zijn het aanbrengen van gevel- en dakisolatie, dubbel glas, HR-ketels, warmtepompen en/of zonnepanelen.

Hypotheekbeheerders meten de CO₂-uitstoot van de hypotheek per miljoen euro belegd vermogen en de energielabels van de woningen waaraan de hypotheek gekoppeld zijn. Op het moment dat meer kennis en ervaring opgedaan is met de metingen stelt het fonds concrete doelstellingen op. CO₂-informatie over de markt, waarop de beleggingen in relatieve zin gemeten kunnen worden, is bijvoorbeeld nog niet beschikbaar.





Inzicht en uitsluitingen om andere negatieve effecten te voorkomen

Het pensioenfonds wenst de negatieve impact van haar beleggingen op het milieu of de maatschappij of het risico op waardevermindering te vermijden of te voorkomen. Na een inventarisatie van de belangrijkste (potentiële) negatieve effecten op specifiek de thema's klimaat richt het pensioenfonds zich ook op diverse andere maatschappelijke onderwerpen zoals landen en/of bedrijven op sanctielijsten, mensenrechten en arbeidsomstandigheden.

Wettelijke uitsluitingen van landen en/of ondernemingen

Pensioenfonds B&W wil niet beleggen in ondernemingen of landen waarvoor een wettelijk besluit tot een handelsembargo door de Europese Unie (EU Sanctielijst) of de Verenigde Naties (VN Veiligheidsraad Sanctielijst) is afgegeven.

Ook mag er niet belegd worden in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie, toelevering, distributie of verkoop van controversiële wapens, zoals clusterbommen, landmijnen, nucleaire wapens en biologische en chemische wapens. Alleen als er binnen beleggingsfondsen voor een heel klein deel belegd wordt in deze wapens is dit wettelijk gezien geoorloofd. In de gescreende beleggingen van het pensioenfonds zijn er dan ook geen ondernemingen opgenomen die worden gerelateerd aan controversiële wapens.

Het mijden van bedrijven die maatschappelijke normen ernstig overschrijden

Pensioenfonds B&W is van mening dat bedrijven de verantwoordelijkheid hebben om met respect voor de maatschappij te ondernemen. Als een onderneming ernstige negatieve impact heeft veroorzaakt, kiest het pensioenfonds ervoor deze uit te sluiten van de beleggingen. Hiervoor wordt de UN Global Compact als maatstaf gebruikt. Ondernemingen die negatief scoren op deze maatstaf moeten doorgaans kosten maken om de schade te herstellen, ook door juridische claims.

UN Global Compact Principles-screening

Pensioenfonds B&W bekijkt of een bedrijf betrokken is geweest bij een incident waarbij arbeids- of mensenrechten werden geschonden. Dit leidt tot een Pass, Fail of Watch List score. Een Fail betekent dat het bedrijf betrokken is bij controversiële zaken welke op grote schaal schade veroorzaken. Een Watch List score wordt toegekend wanneer het bedrijf betrokken is bij een controversiële zaak welke (nog) niet direct als schending van de Global Compact beoordeeld kan worden, bijvoorbeeld omdat een zaak nog onderwerp is van een gerechtelijke procedure.

In de beleggingsportefeuille van Pensioenfonds B&W zijn er geen beleggingen in bedrijven die de UN Global Compact hebben geschonden.

De uiteindelijke lijst waar het pensioenfonds niet in wenst te beleggen, oftewel de uitsluitingenlijst, is gepubliceerd op de website. Bijlage V van dit jaarverslag bevat het overzicht per eind 2021.

Het voorkomen van een negatieve impact op de gezondheid van de mens

Roken brengt ernstige schade toe aan de gezondheid en daarom heeft Pensioenfonds B&W besloten niet te willen beleggen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, toelevering, distributie en/of verkoop van tabak en tabak gerelateerde producten. Pensioenfonds B&W heeft geen beleggingen in ondernemingen die inkomsten halen uit tabak.

⁵ Bron: Kempen, 2021. *In een due-diligenceonderzoek onderzoekt een beheerder de maatschappelijke aspecten van een beleggingsbeslissing, met speciale aandacht voor negatieve impacts.

Bijlage

Bijlage I: Overzicht dialoog vermogensbeheerders

Vermogensbeheerder	Beleggings-categorie	Onderschrijven van UNGP en OESO-richtlijnen	MVB-due diligence ⁵	Stemmen en dialoog	Bieden van herstel en verhaal	Actie bij onvoldoende voortgang van de dialoog
Aberdeen Standard	Bedrijfs-obligaties	Ja	Ja	Dialoog met obligatie-uitgevers	Ja	Opzoeken van andere belanghebbenden, uitsluiting en verkoop
Aegon	Nederlandse hypotheek	Ja, hebben zelf het IMVO-convenant voor verzekeraars ondertekend	Ja	Dialoog met hypotheeknemers	Ja	n.v.t.
ASR	Nederlandse hypotheek	Ja	Ja	Dialoog met hypotheeknemers	Ja	n.v.t.
BlackRock	Bedrijfs-obligaties	Ja	Ja	Allebei	Ja	Uitsluiting en verkoop positie
Legal & General	Staats obligaties opkomende landen	Ja	Ja	Dialoog met obligatie uitgevers	Ja	Uitsluiting en verkoop positie
Northern Trust	Aandelen	Ja	Ja	Allebei	Ja	Uitsluiting en verkoop positie

Bijlage II: Stemgedrag in 2021

Beleggingsfonds	Aantal	Percentage
NT Pacific Custom ESG Index Fund		
Aantal agendapunten om op te stemmen	8,638	
Aantal keer voor management gestemd	7826	91%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	812	9%
Northern Trust North America CUS ESG Index Fund		
Aantal agendapunten om op te stemmen	15,685	
Aantal keer voor management gestemd	14,641	93%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	1,044	7%
Northern Trust Emerging Markets Custom ESG Equity Fund		
Aantal agendapunten om op te stemmen	41,550	
Aantal keer voor management gestemd	36,263	87%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	5,287	13%
NT CCF Europe Custom ESG Equity Index Fund		
Aantal agendapunten om op te stemmen	16,004	
Aantal keer voor management gestemd	14,313	89%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	1,691	11%
Kempen European Property Fund		
Aantal agendapunten om op te stemmen	881	
Aantal keer voor management gestemd	801	91%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	80	9%

Meer informatie over uitvoering van het stembeleid en de dialoog die de vermogensbeheerders van het pensioenfonds voeren

Northern Trust:

<https://www.northerntrust.com/netherlands/what-we-do/investment-management/stewardship/proxy-voting-policies>

<https://www.northerntrust.com/europe/about-us/corporate-social-responsibility>

Op deze websites is het stembeleid gepubliceerd en is een kwartaalrapport en jaarverslag van de engagementmanager voor de beleggingsfondsen van Northern Trust, Hermes, te vinden.

Kempen:

<https://www.kempen.com/nl/asset-management/responsible-investment>

Op deze website wordt het jaarverslag van de fiduciaire vermogensbeheerder gepubliceerd, inclusief inzicht in de dialoog met individuele ondernemingen.

Bijlage III: Overzicht mandaten en beleggingsinstellingen per eind 2021

Beleggingscategorie	Mandaat en vermogensbeheerder / Beleggingsinstelling	Omvang (x 1000)	Percentage van portefeuille
Aandelen ontwikkeld Wereld	Northern Trust Pacific Custom ESG Index Fund	18.951	1,9%
	Northern Trust North America CUS ESG Index Fund	71.327	7,2%
Aandelen ontwikkeld Europa	Northern Trust Europe Custom ESG equity Fund	88.289	8,9%
Aandelen opkomend Wereld	Northern Trust Custom ESG EM Equity Fund	64.144	6,5%
OG genoteerd Wereld Niet-genoteerd OG	Kempen European Property Fund	62.803	6,4%
	Altera Vastgoed-Woningen	18.790	1,9%
	CBRE Pan European Core Fund	20.317	2,0%
Hypothecaire leningen	AegonAM Dutch Mortgage Fund	33.905	3,4%
	ASR NHG Fonds	6.461	0,7%
	ASR Non-NHG Fonds	49.499	5,0%
Bedrijfsobligaties	AS Eur Corp bonds Sustainable & Responsible Fund	37.221	3,8%
	iShares ESG Screened Eur Corp Bond Fund	31.092	3,1%
Hoogrentende bedrijven	Nordea European High Yield Bond Fund	14.651	1,5%
	Kempen Diversified Structured Credit Pool	44.271	7,3%
	L&G ESG EM Government Bond LC Fund	20.759	2,1%
Hoogrentende landen	L&G ESG EM Government Bond USD Fund	21.141	2,1%
	B&W Staatsobligatie mandaat	86.715	8,8%
LDI-producten	Insight LDI EUR 20Y PLUS	59.434	6,0%
	Insight LDI EUR 30Y PLUS	96.427	9,8%
	LDI SOL plus Euro 50Y S-B	86.156	8,7%
	Insight Liquidity EUR Cash Fund	46.064	4,7%
Geldmarkt middelen	JPM EUR Liquidity EUR Fund	1.519	0,2%

Bijlage IV: Toelichting klimaatdata

Klimaatdata wordt verzameld voor de categorieën aandelen, bedrijfsobligaties en hoogrentende waarden via de dataprovider ISS ESG. Het proces is op hoofdlijnen als volgt:

1. Klimaatdata van ondernemingen wordt verzameld uit de jaarverslagen en andere publieke bronnen. In dit rapport wordt gebruik gemaakt van de jaarverslagen per eind 2020. Wereldwijd rapporteren ongeveer 3000 grote ondernemingen over hun emissie.
2. Alle data wordt gecontroleerd op betrouwbaarheid en wanneer nodig verwijderd.
3. Alle bedrijven worden gesorteerd naar hun emissieprofiel, zodat deze data kan worden gebruikt voor vergelijkbare bedrijven die niet rapporteren.
4. Een schatting wordt gemaakt voor de emissie van niet-rapporterende bedrijven. Uit historische data blijkt dat de accuraatheid verschilt per sector maar minder dan 30% afwijkt.
5. Emissie wordt toegekend aan de portefeuille op basis van eigenaarschap van de onderneming. Dus als het pensioenfonds 0,1% van een onderneming bezit krijgt het 0,1% van de emissie toegewezen.

De scope 3 emissies worden vastgesteld conform het GHG protocol. Omdat nog onvoldoende bedrijven hun scope 3 emissies rapporteren wordt per sector vastgesteld wat de emissie in de waardeketen is en aan het bedrijf toegekend. Scope 3 is dus niet geschikt om individuele bedrijven te beoordelen.

Bijlage V: Uitsluitingen per eind 2021

Uitsluitingen van landen

Afghanistan	Ethiopië	Zuid-Sudan
Bangladesh	Honduras	Sudan
Wit-Rusland	Iran	Syrië
Brazilië	Irak	Filippijnen
Burundi	Libanon	Turkije
Centraal-Afrikaanse Republiek	Libië	Venezuela
Colombia	Mali	Jemen
Dema. Republiek Congo	Myanmar (Birma)	Zimbabwe

Uitsluitingen van bedrijven

Bedrijf	Land	Reden van uitsluiting
Anhui Great Wall Military Industry Co	China	Betrokken bij cluster munitie
Aryt Industries	Israël	Betrokken bij cluster munitie
Ashot - Ashkelon Industries	Israël	Betrokken bij cluster munitie
AVIBRAS INDUSTRIA AEROESPACIAL	Brazilië	Betrokken bij cluster munitie
Bharat Dynamics	India	Betrokken bij cluster munitie
Boeing Distribution Services	Verenigde Staten	Betrokken bij cluster munitie
BWX Technologies	Verenigde Staten	Betrokken bij nucleaire wapens
China Aerospace Science And Technology Corporation	China	Betrokken bij cluster munitie
China North Industries Group Corporation	China	Betrokken bij cluster munitie
China North Industries Corporation	China	Betrokken bij cluster munitie
China Satellite Communications Co Ltd	China	Betrokken bij cluster munitie
China Spacesat	China	Betrokken bij cluster munitie
Elbit Systems	Israël	Betrokken bij cluster munitie
EMBRAER	Brazilië	Betrokken bij cluster munitie
Fluor Corporation	Verenigde Staten	Betrokken bij nucleaire wapens
Hanwha Corp	Zuid-Korea	Betrokken bij cluster munitie
Hanwha Engineering & Construction	Zuid-Korea	Betrokken bij cluster munitie
Honeywell International	Verenigde Staten	Betrokken bij nucleaire wapens
Huntington Ingalls Industries	Verenigde Staten	Betrokken bij nucleaire wapens
Inner Mongolia North Heavy Industries Group	China	Betrokken bij cluster munitie
IMI Systems	Israël	Betrokken bij cluster munitie
Jacobs Engineering Group	Verenigde Staten	Betrokken bij nucleaire wapens

Korea Aerospace Industries	Zuid-Korea	Betrokken bij cluster munitie	ENERGY TRANSFER LP	Verenigde Staten	Global compact schenders
Larsen And Toubro Limited	India	Betrokken bij cluster munitie	FREEPORT-MCMORAN INC.	Verenigde Staten	Global compact schenders
Larsen & Toubro Infotech	India	Betrokken bij cluster munitie	GMK NORIL'SKIY NIKEL' PAO	Rusland	Global compact schenders
L&T Finance	India	Betrokken bij cluster munitie	Grupo Mexico, Sociedad Anonima Bursatil de Capital Variable	Mexico	Global compact schenders
L&T Infrastructure	India	Betrokken bij cluster munitie	HARMONY GOLD MINING COMPANY LIMITED	Zuid-Afrika	Global compact schenders
L&T Technology Services Ltd	India	Betrokken bij cluster munitie	OCP S.A.	Marokko	Global compact schenders
Leidos Holdings	Verenigde Staten	Betrokken bij nucleaire wapens	Petroleo Brasileiro S.A. (Petrobras)	Brazilië	Global compact schenders
LEIDOS, INC.	Verenigde Staten	Betrokken bij nucleaire wapens	PETROLEOS DEL PERU - PETROPERU S.A.	Peru	Global compact schenders
LIG Nex1 Co., Ltd.	Zuid-Korea	Betrokken bij cluster munitie	Petroleos Mexicanos	Mexico	Global compact schenders
Lockheed Martin	Verenigde Staten	Betrokken bij cluster munitie	PG&E CORPORATION	Verenigde Staten	Global compact schenders
MINDTREE	India	Betrokken bij cluster munitie	PT Indonesia Asahan Aluminium (Paser)	Indonesië	Global compact schenders
Motovilikha Plants JSC	Rusland	Betrokken bij cluster munitie	ROYAL DUTCH SHELL PLC	Nederland	Global compact schenders
Nabha Power	India	Betrokken bij cluster munitie	SEVERSTAL' PAO	Rusland	Global compact schenders
National Presto Industries	Verenigde Staten	Betrokken bij landmijnen	SOCIETE AURIFERE BARRICK	Canada	Global compact schenders
Northrop Grumman Corp.	Verenigde Staten	Betrokken bij nucleaire wapens	SOUTHERN COPPER CORPORATION	Verenigde Staten	Global compact schenders
NORTHROP GRUMMAN SYSTEMS CORPORATION	Verenigde Staten	Betrokken bij nucleaire wapens	THE BOEING COMPANY	Verenigde Staten	Global compact schenders
Poongsan	Zuid-Korea	Betrokken bij cluster munitie	THE GEO GROUP, INC.	Verenigde Staten	Global compact schenders
Poongsan holdings	Zuid-Korea	Betrokken bij cluster munitie	TIGER BRANDS LIMITED	Zuid-Afrika	Global compact schenders
Roketsan Raket Sanayi Ve Ticaret Anonim Sirketi	Turkije	Betrokken bij cluster munitie	Tokyo Electric Power Company Holdings, Incorporated	Japan	Global compact schenders
The Boeing Company	Verenigde Staten	Betrokken bij cluster munitie	VALE S.A.	Brazilië	Global compact schenders
BAE SYSTEMS	Verenigd Koninkrijk	Betrokken bij wapenhandel met hoog-risico landen	WELLS FARGO & COMPANY	Verenigde Staten	Global compact schenders
ATLANTIA S.P.A.	Italië	Global compact schenders	Zijin Mining Group Company Limited	China	Global compact schenders
Bayer Aktiengesellschaft	Duitsland	Global compact schenders	A1 group	Verenigde Staten	Tabak
BHP GROUP LIMITED	Australië	Global compact schenders	22ND CENTURY GROUP, INC.	Verenigde Staten	Tabak
BHP GROUP PLC	Verenigd Koninkrijk	Global compact schenders	7-ELEVEN MALAYSIA HOLDINGS BERHAD	Maleisië	Tabak
CORECIVIC, INC.	Verenigde Staten	Global compact schenders	AL-EQBAL INVESTMENT COMPANY PLC	Jordanië	Tabak
			Altria Group, Inc.	Verenigde Staten	Tabak
			AMCON DISTRIBUTING COMPANY	Verenigde Staten	Tabak
			Anhui Genuine New Materials Co Ltd	China	Tabak
			B.A.T CAPITAL CORPORATION	Verenigde Staten	Tabak
			B.A.T. INTERNATIONAL FINANCE P.L.C.	Verenigd Koninkrijk	Tabak
			B.A.T. Netherlands Finance B.V.	Nederland	Tabak
			BADECO ADRIA d.d. Sarajevo	Bosnië en Herzegovina	Tabak
			BIZIM TOPTAN SATIS MAGAZALARI ANONIM SIRKETI	Turkije	Tabak
			Bright Packaging Industry Bhd	Maleisië	Tabak
			BRITISH AMERICAN TOBACCO (MALAYSIA) BERHAD	Maleisië	Tabak
			British American Tobacco (Zambia) Plc	Zambia	Tabak
			BRITISH AMERICAN TOBACCO BANGLADESH CO. LTD.	Bangladesh	Tabak
			British American Tobacco Kenya plc	Kenia	Tabak

BRITISH AMERICAN TOBACCO P.L.C.	Verenigd Koninkrijk	Tabak
British American Tobacco Uganda	Oeganda	Tabak
British American Tobacco Zimbabwe (Holdings) Ltd	Zimbabwe	Tabak
Bulgartabac holding AD	Bulgarije	Tabak
Carreras Ltd	Jamaica	Tabak
Cat Loi JSC	Vietnam	Tabak
CEYLON TOBACCO COMPANY PLC	Sri Lanka	Tabak
China Boton Group Company Limited	China	Tabak
China Tobacco International HK Co Ltd	Hongkong	Tabak
Coka Duvanska Industrija ad Coka	Servië	Tabak
Compania de Distribucion Integral Logista Holdings, S.A.	Spanje	Tabak
CONG TY CO PHAN NGAN SON	Vietnam	Tabak
Duvanska industrija ad Bujanovac	Servië	Tabak
Eastern Company SAE	Egypte	Tabak
ESSENTA PLC	Verenigd Koninkrijk	Tabak
EUROCASH SPOLKA AKCYJNA	Polen	Tabak
Fyolo Technology Corp	Verenigde Staten	Tabak
Globrands Group Ltd	Israël	Tabak
GODFREY PHILLIPS INDIA LIMITED	India	Tabak
Golden Tobacco Ltd	India	Tabak
Gotse Delchev Tabac AD	Bulgarije	Tabak
HEALTHIER CHOICES MANAGEMENT CORP.	Verenigde Staten	Tabak
Huabao Flavours & Fragrances Co Ltd	China	Tabak
HUABAO INTERNATIONAL HOLDINGS LIMITED	Hongkong	Tabak
IMPERIAL BRANDS FINANCE PLC	Verenigd Koninkrijk	Tabak
IMPERIAL BRANDS PLC	Verenigd Koninkrijk	Tabak
Indonesian Tobacco Tbk PT	Indonesië	Tabak
ITC LIMITED	India	Tabak
JAPAN TOBACCO INC.	Japan	Tabak
Jerusalem Cigarette Co Ltd	Palestina	Tabak
Jordanian Duty Free Shops PSC	Jordanië	Tabak
JT International Financial Services B.V.	Nederland	Tabak
Karelia Tobacco Company Inc SA	Griekenland	Tabak
Khyber Tobacco Company Ltd	Pakistan	Tabak
KT&G Corporation	Zuid-Korea	Tabak
KUK-IL PAPER MFG CO.,LTD	Zuid-Korea	Tabak
McCull's Retail Group PLC	Verenigd Koninkrijk	Tabak
Miquel y Costas & Miquel, S.A.	Spanje	Tabak
MUDANJIANG HENGFENG PAPER CO., LTD	China	Tabak

NEW TOYO INTERNATIONAL HOLDINGS LTD	Singapore	Tabak
Nicotiana BT Holding AD	Bulgarije	Tabak
Nolato Aktiebolag	Zweden	Tabak
NTC Industries Ltd	India	Tabak
Old Holdco, Inc.	Verenigde Staten	Tabak
Pakistan Tobacco Company Ltd	Pakistan	Tabak
PHILIP MORRIS (PAKISTAN) LTD	Pakistan	Tabak
Philip Morris CR as	Tsjechië	Tabak
Philip Morris International Inc.	Verenigde Staten	Tabak
Philip Morris Operations a.d. Nis	Servië	Tabak
PT Bentoel International Investama Tbk	Indonesië	Tabak
PT Gudang Garam Tbk	Indonesië	Tabak
PT Hanjaya Mandala Sampoerna Tbk	Indonesië	Tabak
PT Wicaksana Overseas International Tbk	Indonesië	Tabak
Pyxus International	Verenigde Staten	Tabak
Reynolds American Inc.	Verenigde Staten	Tabak
RLX Technology Inc	China	Tabak
SCANDINAVIAN TOBACCO GROUP A/S	Denemarken	Tabak
SCHWEITZER-MAUDUIT INTERNATIONAL, INC.	Verenigde Staten	Tabak
SHANGHAI INDUSTRIAL HOLDINGS LIMITED	Hongkong	Tabak
SHEEN TAI HOLDINGS GROUP COMPANY LIMITED	Hongkong	Tabak
SHENZHEN JINJIA GROUP CO., LTD.	China	Tabak
Shumen Tabac AD	Bulgarije	Tabak
SILA HOLDING Plc	Bulgarije	Tabak
Sinnar Bidi Udyog Ltd	India	Tabak
Slantse Stara Zagora Tabak AD	Bulgarije	Tabak
Smokefree Innotec Inc	Verenigde Staten	Tabak
Smoore International Holdings Ltd	China	Tabak
Societe Ivoirienne des Tabacs SA	Ivoorkust	Tabak
STG Global Finance B.V.	Denemarken	Tabak
Swedish Match AB	Zweden	Tabak
Taiwan FamilyMart Co Ltd	Taiwan	Tabak
Tanzania Cigarette Company Ltd	Tanzania	Tabak
THE WEST INDIAN TOBACCO COMPANY LIMITED	Trinidad en Tobago	Tabak
Tri Pack Films Ltd	Pakistan	Tabak
TSL Ltd	Zimbabwe	Tabak
TURNING POINT BRANDS, INC.	Verenigde Staten	Tabak
Tutunski Kombinat AD Prilep	Noord-Macedonië	Tabak
Union Investment Corporation PSC	Jordanië	Tabak
Union Tobacco and Cigarette Industries Company PSC	Jordanië	Tabak
UNIVERSAL CORPORATION	Verenigde Staten	Tabak
Vapor Group Inc	Verenigde Staten	Tabak

Vapor Hub International Inc	Verenigde Staten	Tabak
VECTOR GROUP LTD.	Verenigde Staten	Tabak
VPR Brands LP	Verenigde Staten	Tabak
VST INDUSTRIES LIMITED	India	Tabak
Wee-Cig International Corp	Verenigde Staten	Tabak
Wismilak Inti Makmur Tbk PT	Indonesië	Tabak
Yuri Gagarin AD	Bulgarije	Tabak
African Rainbow Minerals Ltd.	Zuid Afrika	Kolen
China Coal Energy Company Limited	China	Kolen
China Shenhua Energy Company Limited	China	Kolen
Coal India Ltd.	India	Kolen
Exxaro Resources Ltd.	Zuid Afrika	Kolen
Guanghui Energy Co., Ltd.	China	Kolen
Huadian Power International Corp. Ltd.	China	Kolen
PT Adaro Energy Tbk	Indonesië	Kolen
PT United Tractors Tbk	Indonesië	Kolen
Shaanxi Coal Industry Co., Ltd.	China	Kolen
Shanxi Lu'An Environmental Energy Development Co., Ltd.	China	Kolen
South32 Ltd.	Australië	Kolen
Tebian Electric Apparatus Stock Co., Ltd.	China	Kolen
Washington H. Soul Pattinson and Company Limited	Australië	Kolen
Yankuang Energy Group Co., Ltd.	China	Kolen
Aboitiz Equity Ventures, Inc.	Filipijnen	Kolen
AC Energy Corp.	Filipijnen	Kolen
Alliant Energy Corporation	Verenigde Staten	Kolen
Ameren Corporation	Verenigde Staten	Kolen
American Electric Power Company, Inc.	Verenigde Staten	Kolen
CEZ as	Tsjechië	Kolen
China Longyuan Power Group Corp. Ltd.	China	Kolen
China Power International Development Limited	Hong Kong	Kolen
China Resources Power Holdings Co. Ltd.	Hong Kong	Kolen
Chubu Electric Power Co., Inc.	Japan	Kolen
CLP Holdings Ltd.	Hong Kong	Kolen
CMS Energy Corporation	Verenigde Staten	Kolen
DTE Energy Company	Verenigde Staten	Kolen
Duke Energy Corporation	Verenigde Staten	Kolen
Electricity Generating Public Co., Ltd.	Thailand	Kolen
Emera Incorporated	Canada	Kolen
ENGIE Brasil Energia SA	Brazilië	Kolen
Energy, Inc.	Verenigde Staten	Kolen
FirstEnergy Corp.	Verenigde Staten	Kolen
GD Power Development Co., Ltd.	China	Kolen
Global Power Synergy PCL	Thailand	Kolen

HK Electric Investments & HK Electric Investments Ltd.	Kaaimaneilanden	Kolen
Huaneng Power International, Inc.	China	Kolen
Inner Mongolia Junzheng Energy & Chemical Group Co., Ltd.	China	Kolen
Inter RAO UES PJSC	Rusland	Kolen
Korea Electric Power Corp.	Zuid Korea	Kolen
Metro Pacific Investments Corporation	Filipijnen	Kolen
NiSource Inc.	Verenigde Staten	Kolen
NRG Energy, Inc.	Verenigde Staten	Kolen
NTPC Limited	India	Kolen
Origin Energy Limited	Australië	Kolen
PGE Polska Grupa Energetyczna SA	Polen	Kolen
Power Assets Holdings Limited	Hong Kong	Kolen
PPL Corporation	Verenigde Staten	Kolen
Public Power Corp. SA	Griekenland	Kolen
Ratch Group Public Co. Ltd.	Thailand	Kolen
RWE AG	Duitsland	Kolen
SDIC Power Holdings Co., Ltd.	China	Kolen
Shanxi Coking Coal Energy Group Co., Ltd.	China	Kolen
Shenzhen Energy Group Co., Ltd.	China	Kolen
Taiwan Cement Corp.	Taiwan	Kolen
Tenaga Nasional Bhd.	Maleisië	Kolen
The AES Corporation	Verenigde Staten	Kolen
The Southern Company	Verenigde Staten	Kolen
The Tata Power Company Limited	India	Kolen
Vistra Corp.	Verenigde Staten	Kolen
WEC Energy Group, Inc.	Verenigde Staten	Kolen
Xcel Energy Inc.	Verenigde Staten	Kolen

Alle afbeeldingen gebruikt in dit verslag zijn afkomstig van <https://unsplash.com>. Unsplash verleent een onherroepelijke, niet-exclusieve, wereldwijde auteursrechtlicentie om foto's van Unsplash kosteloos te downloaden, te kopiëren, te wijzigen, te distribueren, uit te voeren en te gebruiken zonder toestemming van of toeschrijving aan Unsplash of de fotograaf zelf.